

Arbetsuppgifter HiP 1

Prisbildning, utbud och efterfrågan

Uppgift 1- Utbuds- och efterfrågekurvor

Utbuds- och efterfrågekurvor skattas ofta rent empiriskt¹. Följande exempel på utbud och efterfrågan på *äpplen* illustrerar ett tänkbart utseende på sådana kurvor. På en fri marknad, som torghandel kan vara ett exempel på, finns ett jämviktspris.

a) Gör om nedanstående tabell till ett diagram

Pris, kr	Utbud, kg	Efterfrågan, kg
10	800	400
9	780	420
8	750	450
7	680	510
6	600	600
5	500	700
4	400	820
3	200	1 000

b) Hur högt är jämviktspriset?

c) Vad händer med efterfrågekurvan på äpplen om päronskörden slår fel?

Uppgift 2 - Priselasticitet (priskänslighet)

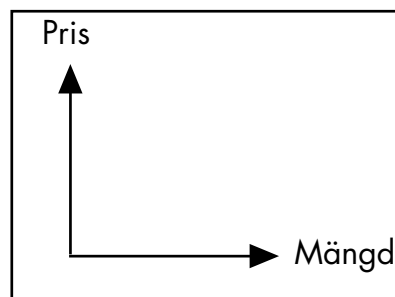
Olika varor är olika känsliga för prisförändringar. Vad händer med efterfrågan på följande varor? [Rita gärna en efterfrågekurva och kommentera kort]

a) Om bensinpriset stiger till 18 kronor?

b) Om restaurangmomsen stiger från 6% till 25%, vad händer då med efterfrågan på restaurangbesök? [kommentera svaret]

c) Om höstrapsskörden gått åt pipan och priset på margarin stiger – vad händer då?

d) Varför är jordgubbarna dyrare vid midsommar än vid mitten av juli?

Uppgift 3 – Räkna ut priselasticiteten

Formeln för att räkna ut priselasticiteten (S) på efterfrågan (d) ser ut så här:

$$\text{Elasticiteten}(P \in d) = \frac{\text{Proportionell förändring i efterfrågad kvantitet}}{\text{Proportionell förändring i priset}}$$

Om till exempel 20 % höjning av priset på en vara orsakar 10% minskning av den efterfrågade kvantiteten, kommer priselasticiteten att vara $-10\%/20\% = -0,5$.

a) Är värdet ovan (-0,5) ett exempel på en priselastisk eller oelastisk vara?

b) Vilka är värdena på en oelastisk respektive elastisk vara?

Uppgift 4 – Ranka följande varor

Rangordna (från 1 till 7) priselasticiteten hos följande varor:

Jeans Byxor Svarta Levis jeans Ytterplagg

Svarta jeans Kläder Svarta Levis 501 jeans

¹ Dvs de uppskattas utifrån hur folk i *verkligheten* förändrar sitt köpmönster

Uppgift 5 – För den riktigt klurige

Du har köpt 100 julgranar för 30 kronor styck. Du säljer 50 granar för 50 kronor styck. Den 23 december har du fortfarande 50 granar kvar. Varför är rätt pris att ta för de resterande granarna- det pris då priselasticiteten är -1 ?

Uppgift 6 - Fasta och rörliga kostnader

Du har ett företag som pressar CD-skivor. Du tillverkar 20.000 CD-skivor i månaden, och kan av produktionstekniska skäl inte göra fler. Så här ser dina kostnader ut per månad:

Hyra av lokalen	3000 kr
Löner	6000 kr
Amortering på utr.	7000 kr
CD-plast	4000 kr

Hittills har du fått 1.15 kr per CD-skiva.

- Plötsligt rasar världsmarknadspriset till 90 öre (vilket du måste sälja för). Ska du fortsätta att tillverka? [motivera]
- Då ytterligare en CD-fabrik öppnar i Holland sjunker priset ytterligare till 45 öre. Ska du fortsätta att tillverka? [motivera]